

Галина ГРЕЧАНЮК озелює ланку по вирощуванню просапних культур колгоспу «Україна» Гайворонського району. Вона секретар комсомольської організації, делегат XVII з'їзду ВЛКСМ.
Фото В. КОВПАКА.

ХЛІБОДАРА ТРУД ЗВЕЛИЧЕНИЙ

А. НОВИЦЬКИЙ,
другий секретар обкому комсомолу.

Завтра — День працівників сільського господарства. Радянський народ шануватиме тих, чийми зусиллями створюється достаток у кожній сім'ї. І поряд з ветеранами у шерензі правофлангових соціалістичного змагання стануть сотні молодих трудівників ланів і ферм.

Відчутний вклад молоді у нинішні жнива. Поряд 500 молодих комбайнерів вивели свої машини на косовицю ранніх зернових, 323 комсомольсько-молодіжних колективи перевозили врожай, 248 комсомольсько-молодіжних бригад працювали на токах. Сьогодні, коли вже підбито підсумки, ми з гордістю називаємо імена переможців.

15 702 центнери зерна намолотили на комбайні «Колос» переможці змагання на приз газети «Молодий комунар» «Кращому молодому жінцю Кіровоградщини» комбайнер з колгоспу імені Фрунзе Долинського району Микола Ланкратов. Далеко за межами Маломишківського району відоме ім'я молодого комуніста з радгоспу «Мар'янівський» Анатолія Самоїленка, який видав з бункера комбайна 13 149 центнерів зерна, Бобринського — братів Григорія та Павла Назаренків, які одними з перших підтримали ініціативу комбайнерів Ростовської та Запорізької областей — високопродуктивно використовувати збиральну техніку. Молоді жнивари за 22 години безперервної роботи намолотили 2386 центнерів хліба.

Втілюючи в життя рішення XXIV з'їзду КПРС та XVII з'їзду ВЛКСМ, відповідаючи на Звернення Центрального Комітету КПРС до партії, до радянського народу, Постанову ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР «Про заходи по забезпеченню збирання врожаю і заготівель сільськогосподарства» (Закінчення на 2-й стор.).

ЗЕМЛІ І ЛЮДИНИ — СЛАВЕН СОЮЗ!

ТОРЖЕСТВА В МОЛДАВІЇ

КИШІНІВ. (ТАРС). Радісне, світле свято прийшло на землю Молдавії. В єдиній сім'ї ріднопорідних братніх народів Країни Рад трудящі республіки відзначають славетний ювілей — 50-річчя утворення Мольдавської Радянської Соціалістичної Республіки і створення Комуністичної партії Молдавії.

11 жовтня тут відбулося спільне урочисте засідання Центрального Комітету Компартії Молдавії і Верховної Ради Молдавської РСР, присвячене ювілею.

Бурхливими, доволі не стихаючими оплесками, стоячи, зустріли учасники урочистого засідання Генерального секретаря ЦК КПРС товариша Л. І. Брежнєва.

Слово надається товаришеві Л. І. Брежнєву. Присутні встають і зустрічають товариша Л. І. Брежнєва бурхливою овацією. Звучать вітальні виступи на честь КПРС, її Центрального Комітету, Політбюро ЦК.

Промову товариша Л. І. Брежнєва з величезною увагою та інтересом слухали всі учасники урочистого засідання, мільйони людей у Радянському Союзі і в багатьох державах світу.

Рік видання XV

№ 124 (1916).

12 ЖОВТНЯ
1974 р.

Ціна 2 коп.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Організаційно-видавничий відділ Дніпропетровського обкому АКSM

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ З 1939 РОКУ.

Пленум Укрпрофради

Завдання профспілкових організацій республіки в справі посилення громадського контролю за роботою підприємств сфери обслуговування трудящих обговорено на пленумі Укрпрофради, який відбувся в жовтня, в Києві.

Поїзд дружби в ЧССР

ПРАГА. (ТАРС). В столицю ЧССР поїздом дружби прибули комсомольці і молодь, які працюють в радянській авіаційній промисловості.

Під час десятиденного перебування в Чехословаччині вони побувають на промислових підприємствах, у шахтах і рудниках різних районів країни, зустрінуться з молодими гірниками — членами Соціалістичної Спілки Молоді, обміняються досвідом виробничої і громадської діяльності.

(РАТАУ).

НА УКРАЇНСЬКІЙ землі — свято. І тут, в нашому степовому краї, його найяскравіші барви. В містах і селах відбуваються зустрічі з ветеранами війни, юнаки та дівчата йдуть до обелісків, щоб вшанувати пам'ять героїв-визволителів, тих, хто тридцять літ тому пройшов з переможними боями через всю Україну.

9 жовтня кіровоградці зібралися в обласній філармонії. Тут відбулося урочисте засідання обкому Компартії України, обласної Ради депутатів трудящих. В залі — кращі трудівники Кіровоградщини, учасники Великої Вітчизняної війни, молоді воїни, делегації військових частин, які носять найменування «Кірово-

градських», наші гості з Башкирської АРСР.

Учасники засідання вітали почесних громадян Кіровограда двічі Героя Радянського Союзу генерал-полковника О. І. Родімцева та полковника у відставці І. О. Самчука. На сцені поруч з прапорами, якими нагороджена Кіровоградщина за успіхи у праці, бойові знамена військових частин і з'єднань, які визволяли наш край від ворога.

Слово для доповіді надається першому секретареві обкому Компартії України М. М. Кобильчаку. З великою теплотою і хвилюванням він говорить про безприкладний подвиг воїнів нашої багатонаціональної Вітчизни у визвольному поході за Радянську Україну, згадає

До 30-річчя з дня визволення України від німецько-фашистських загарбників

ПОДВИГ ВАШ — НА ВІКИ!

про кровопролитні бої на Кіровоградщині, про героїчні дії партизанів і підпільників.

Тоді, в роки війни, Кіровоградщину визволяли сини більш як 30 національностей Країни Рад. І коли кіровоградці приступили до мирного будівництва, то знову відчували підмогу своїх братів, Тільки Кременчуцьку ГЕС разом з українцями будували представники 41 націо-

нальності, на береги Дніпра йшли ешелони з 820 підприємств 12 республік країни.

І так по всій Радянській Україні. Визволена від ворога, піднята з руїн, вона знову розквітла і стала ще могутнішою. Більш як в 10 разів порівняно з передвоєнним роком зріс обсяг промислової продукції в 1973 році, подвоївся випуск продукції сільського господарства.

На трибуні — колишній командир 32 гвардійського стрілецького корпусу, двічі Герой Радянського Союзу гвардії генерал-полковник О. І. Родімцев. Він розповідає про визвольні бої за Радянську Україну, про подвиг воїнів корпусу на Кіровоградщині.

Про успіхи в трудовому поході кіровоградців го.

Урочисті збори в Кіровограді, присвячені 30-річчю визволення Радянської України від німецько-фашистських загарбників.

На фото: президія зборів, праворуч — в залі обласної філармонії.
Фото В. КОВПАКА.

І ЩЕДРІСТЬ НИВ ВІД ЩЕДРОСТІ ДУШІ...

Нова в селі трудовий шлях дояркою в колгоспі імені Пилипа Ігнатовича сільського району. Комсомолка знає, що високих результатів можна добитися лише сумлінною працею. Фото Д. МИРГОРОДСЬКОГО.

ХЛІБОДАРА ТРУД ЗВЕЛИЧЕНИЙ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

ських продуктів у 1974 році, комсомольські організації господарств Кіровоградщини провели значну роботу по організації соціалістичного змагання. Беручи приклад із комсомольсько-молодіжних тракторних бригад колгоспів «Дружба» Новоукраїнського та «Родина» Ульяновського районів, колгоспу імені Калініна Олександрійського та «Жовтень» Новомиргородського районів, що уклали договори на трудове суперництво, молоді механізатори брали підвищені соціалістичні зобов'язання. Турбота про продаж була повсюдною. Районні штаби «Життя-74», створені при райкомах комсомолу, розробили умови соціалістичного змагання серед молодих комбайнерів, трактористів, водіїв, встановили перехідні червоні виміси. Активно працювали «пржектористи». На живих ділях близько двох тисяч загонів «КП».

А як настала пора заготовляти корма для громадського тваринництва, на Кіровоградщині було створено 326 комсомольсько-молодіжних бригад та джок, члени яких підтримали почин тваринників Черкаської та Дніпропетровської областей — заготовити півтрав'яний запас кормів. Силами комсомольців і молоді області під час реульованого двомісячника було заготовлено 493 513 тонн грубих та 1164 843 тонн соковитих кормів.

«Закінчили сільськогосподарський рік до Жовтневих свят». Цей заклик членів комсомольсько-молодіжної тракторної бригади колгоспу імені Шевченка Новоукраїнського району підхопили комсо-

мольці і молоді усіх господарств області. Іде успішна боротьба за дострокове завершення взятих соціалістичних зобов'язань. А вже комсомолка Кіровоградщини вирішила на з'їзді міжнародного клубу молодих механізаторів запропонувати про дострокове завершення сільськогосподарського року.

З хорощими трудовими успіхами до свята прийшли молоді майстри машинного доіння. Близько півтори тисячі їх виборюють приз «Перший титеський Кіровоградщина». Чимало молодих доярок вже перейшли звітний рубіж. У своїй роботі вони рідяться на комсомолку Ольгу Козаченко з Песватківського відділку радгоспу Другого імені Петровського пукрокобінату Олександрівського району та Валентину Славетинську з колгоспу «Дружба» Новоукраїнського району, які сьогодні йдуть попереду.

Визначальному року — ударний фініш — такий девіз молодих хліборобів і тваринників Кіровоградщини. У цей відповідальний і напружений період, коли проходить звітно-виборча кампанія, комітети комсомолу господарств і підприємств центр своєї діяльності повністю зосередили на питаннях боротьби за якість, за питанні гласності і дієвості соціалістичного змагання, впровадженні досягнень науки і техніки, передового досвіду в сільськогосподарське виробництво, створенні необхідних культурно-побутових умов для молоді села.

Серед головних завдань юнаків і дівчат села — технічний всеобуч. Там, де комітети комсомолу усвідомили це — наслідки будуть відраді. І немає сумніву в тому, що, згуртувавши свої ряди, комсомольці Кіровоградщини достроково виконають взяті підвищені соціалістичні зобов'язання.

ЮНІ ГІТАЛОВЦІ

Нас у Великих Трояках знають усі. І не тільки тому, що в шкільному виробництві входить шістдесят найспівніших, найвпевненіших, найвправніших старшокласників, які і пошарувати люблять, і лекцію прочитати, і з концертом виступити перед батьками. Не можуть не знати нас у селі ще й тому, що це було в колгоспному виробництві практично такого місяця, де б не працювали члени виробничої. Судить самі: на веселосному полі, на заводі по переробці зеленої маси, в саду, в городній бригаді, на свинофермі — сервіз трудилася школярі.

Найбільше роботи було в ділянці і сирні. Ми обробляли 20-гектарний клон кукурудзи, інші культури, всього понад 40 га. Але бригада — то не тільки виробничі одиниці. Вона й

лизовалась. У праці ми краще пізнали один одного, виявили свої можливості. А як цікаво пройшов час у таборі праці й відпочинку. Як гарно базували розпорядилися на волейбольних майданчиках, як нахвилювали, які корисні й цікаві лекції прослухали ми в ті дні, якими запалилими були збори. А увечері під голубі зорі літнього неба лишили пісню... Завжди з цікавістю чекали входу сніжного помера стійняки «Юні гіталовці». Протягом року їх вишло 13.

Зараз, коли прийшла пора підсумовувати роботу, можна говорити сміливо: північний склад бригади з честю зварився з поставленими завданнями. Тепер прийнято поповнення. Треба передати навички і вміння, здобуті під час літньої практики, тим, хто продовжуватиме традиції нашої виробничої.

Н. БОГАЧУК,
бригадир шкільної виробничої бригади Велико-троїцької середньої школи Ульяновського району.

Добре попрацювали в минулому році на збиранні зернових комбайнери колгоспу імені Петровського Устіївського району (зліва направо): Іван КЛЮЧНИК, Василь ОБАЧ, Олександр ПУЖИНИ, Леонід ДАРОВСЬКИЙ та Ієонід ПАТРИМАН. Комбайн з них зібрав по 200-250 гектарів і намолотив близько 5 тисяч центнерів зерна. Фото В. КОБНАКА.

СЬОГОДНІ, напередодні свята працівників сільського господарства, приємно привітати усіх молодих доярок області, які виборюють приз «Перший титеський Кіровоградщина». Уже в жовтні немало з вас заклали основи титеських надойв. Уважно слідкую за вашим трудовим суперництвом і радію за молодих: вони утверджують себе самовідданою, звитяжною працею.

НА РУБІЖ — ЧОТИРИ- ТИСЯЧНИЙ

На кожній фермі є ще великі можливості збільшити виробництво молока. Ви, молоді майстри машинного доіння, включились у змагання, прекрасно усвідомили це і робите багато для того, щоб достроково закінчити план року. Звичайно, якщо протягом лактації добросовісно, по-науковому застосовувати роздоювання корів, слідкувати за раціональним годівлі тварин, результати будуть хорошими. Зустрічаючись із правопланговими змаганнями — Валентиною Славетинською, Ольгою Козаченко, Марією Дзіною, розмовляючи з ними, відчуваю, що молоді доярки намагаються використати слова всі резерви, передовий досвід своїх старших товаришів. І неабияку роль у підвищенні надойв має участь в обласному конкурсі.

Сьогодні вже близько двадцяти майстрів машинного доіння добилися титеських надойв. Від багатьох чула: «три тисячі кілограмів молока — то не рубіж. Нам під силу і чотиритисячний». Дійсно, під силу. Завершальному року — ударний фініш!

Н. ОСНІГОВСЬКА,
доярка колгоспу «Комуніст» Новомиргородського району, Герой Соціалістичної Праці.

ПОНАД 30 років тому розгорнулася одна з вирішальних битв радянських військ за Дніпро проти гітлерівських загарбників. У другій половині вересня 1943 року до лівого берега ріки вийшли війська Радянської Армії на протязі 750 кілометрів.

Форсування Славутича розпочалося майже одночасно на багатьох ділянках від Лосса до Запоріжжя. Війська Степового і Південно-Західного фронтів (з 20 жовтня — 2-го і 3-го Українських фронтів) під командуванням генералів армії І. С. Консва і

гвардійської армії стійко і мужньо відбивали ворожі контратаки. Тільки 9-го жовтня в одному бою на північній околиці села Нове Липове солдат І. Кондратьєв знищив трьох гітлерівців, сержант В. Шевченко — п'ятьох, лейтенант Г. Козаченко в рукопашній сутичці заколов фашиста. Трох ворожих солдатів захопив у полон сержант В. Молостов.

На північ від Кременчука недалеко від села Деревки на ділянці затора Дніпра форсували Славутич і селища 37-ї армії. Першими переправилися через ріку 92-й стрілецький полк 252-ї Червонопрапорної стрілецької стрі-

НА БЕРЕГАХ СЛАВУТИЧА

Р. Я. Малиновського форсували ріку на території Кіровоградщини і Дніпропетровщини. Битва за Дніпро відбулася все більш жорстокою і запеклою характеру. Ворог безперервно переходив в контратаки, намагався скинути наші війська із захоплених плацдармів.

Ні ядень ні вночі не припинялась боротьба за розширення плацдарму на ділянці Мишурич Ріг. Відбиваючи ворожі контратаки, воїни 7-ї гвардійської армії виявили мужність і стійкість. За успішне форсування ріки і оволодіння Мишуричівським плацдармом 181 воїн був удостоєний звання Героя Радянського Союзу, декілька тисяч нагороджено орденами і медалями.

Війська 37-ї армії під командуванням генерал-лейтенанта М. Н. Шорохіна в ніч на 28 вересня форсували Дніпро на ділянці Деревки — Куцєволака. Частини 62-ї гвардійської стрілецької дивізії захопили плацдарм в районі села Куцєволаки.

Жорстокі бої йшли за розширення плацдарму. Командир підрозділу 310-го колау 114-ї гвардійської стрілецької дивізії сержант І. В. Кузін швидко увірвався на околиці Куцєволаки і знищив понад 30 ворожих солдат. Потім поставив свій кулемет на дорозі і забезпечив гвардійцям можливість прорватися вперед. За цей подвиг І. В. Кузін був удостоєний звання Героя Радянського Союзу.

Про масовий героїзм радянських воїнів у боях за Куцєволацький плацдарм яскраво свідчать урядові нагороди. За ратні подвиги 218 хоробрих воїнів було удостоєно звання Героя Радянського Союзу, а 3439 нагороджено орденами і медалями.

З'єднання 5-ї гвардійської (командуючий генерал-лейтенант О. С. Жадов) в ніч на 3 жовтня переправились через ріку на острови Каска і Букарешти на ділянці Табурище — Новогеоргіївськ. Бої на островах були дуже запеклі, ворог часто переходив у контратаки, намагався скинути гвардійців у воду. Десятки гітлерівських літаків бомбардували сміливців. Дніпро вирував.

Виконуючи бойові завдання, радянські воїни хоробро і стійко захищали кожен метр визволеної землі дніпровських островів. У ході боїв на острові Каска загинув 39-го стрілецького полку 12-ї гвардійської дивізії солдат Сергій Виборний у складних умовах швидко відновлював перервані зв'язки. 4 жовтня, коли гвардійці увірвали в руки німці проводу, щоб їх з'єднати, в нього влучила ворожа куля. Та ріка Сергій стискав міни проводу, і телефонна лінія дала.

Запеклі бої точилися на Старомиргородському плацдармі. Воїни з'єднань 4-ї

гвардійської армії. Вони чинили шалений опір, намагалися скинути підірваний напісок військ в Дніпро. Воїни героїчно відбивали гітлерівські контратаки і захопили плацдарм в районі затора Дніпра. За успішну переправу через ріку і створення Дніпровського плацдарму командир 92-го стрілецького полку, комуніст майор Юрій Кирилович Гайко був удостоєний звання Героя Радянського Союзу, понад 80 воїнів нагороджені орденами і медалями.

З'єднання 46-ї армії форсували Дніпро на північ від Дніпродзержинська і захопили Аульський плацдарм, а частини 6-ї і 12-ї армії переправились через ріку на південь від Дніпропетровська і створили плацдарм на ділянці Військове.

Після успішного форсування Дніпра на Кіровоградщині та Дніпропетровщині і захоплення важливих ділянок війська 2-го і 3-го Українських фронтів у другій половині жовтня розгорнули могутній наступ, в ході якого були розширені і об'єднані всі плацдарми на правому березі Славутича від Новогеоргіївська, Кременчука до Дніпропетровська.

Наступальні операції двох Українських фронтів завершили великою перемогою. 25 жовтня з'єднання 8-ї гвардійської і 46-ї армії оволоділи від гітлерівських окупантів важливі промислові центри Дніпропетровськ і Дніпродзержинськ, а з'єднання 5-ї гвардійської загальноармійської і 3-ї гвардійської танкової армії 21 жовтня звільнили районний центр Петроз, і на початку грудня — основний центр Придніпровського буровугільного басейну Олександрія і великий залізничний вузол Знаменку. Було утворений Кременчуцько-Дніпропетровський стратегічний плацдарм 450 кілометрів по фронту і понад 100 кілометрів у глибину, який мав велике значення для визволення Правобережної України.

Форсування Дніпра і утворення стратегічного плацдарму було яскравим зразком масового героїзму радянських воїнів. Ратні подвиги воїнів дістали високу оцінку Комуністичної партії і Радянського уряду. Тисячі солдатів, сержантів, офіцерів і генералів — вірних синів і дочок російського, українського, білоруського, казахського, узбецького, грузинського, вірменського та інших народів нашої Батьківщини були нагороджені орденами і медалями, а 533 найхоробрішим воїнам тільки з дев'яти армій присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

І. АРТЕМЕНКО,
кандидат історичних наук, старший викладач Кіровоградського педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна, учасник битви за Дніпро.

До 50-річчя Радянської Молдавії

РОКИ ЗРОСТАННЯ

12 жовтня цього року минає 50 років від дня утворення Молдавської РСР. В 1919 році вона була перетворена в союзну республіку. Про зміни, що сталися за цей час в соціально-економічному і культурному житті республіки розповідає секретар ЦК Компартії Молдавії ПЕТРО ЛУЧИНСЬКИЙ.

ОБРИСН кордонів Молдавії нагадують кеґаг винограду. Нівстоліття тому він міг би служити емблемою нашого багатого, але промислово перовишнього краю.

Сьогодні щоб намалювати емблему республіки, потрібно вишити у виноградні гропи силует турбіни або трактора, оцилографа або холодильника, електронно-обчислювальної машини або сукню тканини. У нас зараз за два тижні виробляється продукції стільки, скільки випускалось впривкилад, за весь 1940 рік.

Щоб краще оцінити досягнуте, згадаємо, з чого ми починали. До революції вся промисловість країни складалась з дрібних майстерень. В сільському господарстві майже дві третини землі належало поміщикам і церкві. Селяни володіли мізерними наділами, до того ж обробляли їх вручну — доштанми і сапками. На всій території тодішньої Молдавії не було жодного трактора.

І знов-таки для порівняння подивимось у сьогоднішній день республіки. Хоча площа Молдавії (33,7 тисячі квадратних кілометрів) складає лише близько 0,2 процента території нашої країни, а населення (4,6 мільйона чоловік) — 1,5 процента населення країни, у нас нараховується зараз більше 600 великих промислових підприємств. Більше ста промислових виробів завоювали визнання на світовому ринку і експортуються у 60 держав. На молдавських полях і виноградниках працюють 43 тисячі тракторів, 12 тисяч комбайнів, 23 тисячі автомашин та 250 тисяч інших сільськогосподарських машин. Перетворення в Молдавії — закономірний для радянського суспільства процес. Суть його — у підвищенні раніше відсталих районів до рівня економічно розвинутих. Без перебільшення можна сказати, що в індустріалізації нашої республіки брала і бере участь вся країна. Економіка Молдавії тисячами шток пов'язана з іншими районами країни. З України Молдавія одержує вугілля, нафтопродукти — з російського Поволжжя, чорні метали — з Грузії і Уралу, сіє — з Карельської і Коми автономних республік, сільськогосподарські машини — знов-таки з України, Північного Кавказу, з Білорусії. У свою чергу відправляємо в інші республіки продукцію легкої і харчової промисловості, генератори, обчислювальну техніку, електроприлади.

Зміцнивши індустріально, виробляючи більше половини національного прибутку за рахунок промисловості, республіка продовжує залишатись

фруктовим садом країни, її всесоюзним виноградником. У сучасній Молдавії виробляється 154 сорти високоякісних марочних виш, багато які з них відзначені вищими нагородами на міжнародних виставках. Кожна четверта банка овочевих консервів, варених на столі радянської людини, кожна четверта пляшка фруктових соків — також виробляється в республіці.

В останні роки молдавські селяни завоювали репутацію експериментаторів. Вони виступили ініціаторами безпосереднього зближення і зрощення галузей сільського господарства з промисловістю. Форми такого синтезу найрізноманітніші: зараз в республіці діють 170 радоснів-заводів, 21 аграрно-промислове об'єднання, десятки великих міжколгоспних підприємств промислового зразка. Вони впливають не лише на зростання виробництва сільськогосподарської продукції але й на соціальний розвиток села.

По-перше, завдяки об'єднанню зусиль промисловості і сільського господарства ном'якшується сезонність у використанні сільської робочої сили. По-друге, з'являється можливість колективно і в більших масштабах будувати в селах лікарні, саунаторії, спортивні комплекси.

І, нарешті, ще один аспект змін, які відбуваються в республіці. Дореволюційна Молдавія не мала жодного вищого навчального закладу. Кожні вісім жителів з десяти були неписьменними. Зараз в республіці, як і скрізь в нашій країні, закінчується перехід до загальної середньої освіти. На 10 тисяч чоловік тут припадає студентів більше, ніж в будь-якій з європейських капіталістичних країн. В Молдавії є своя Академія наук, 8 університетів, 68 науково-дослідних установ.

Всі ці досягнення ми з вдячністю нов'язуємо з неперуваючою дружбою радянських народів. Саме ця дружба — головний прискорювач нашого руху вперед.

АПН.

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

ПОДВИГ ВАШНА ВІКИ!

ворили на засіданні бригадир формувальників заводу «Червона зірка» депутат Верховної Ради СРСР В. І. Гетьманець, голова колгоспу імені Карла Маркса Маловісиківського району Герой Соціалістичної Праці В. З. Мамуня, інженер комбінату «Олександрівугілля» Герой Радянського Союзу Л. Н. Тайгунов.

Виступають Герой Радянського Союзу В. О. Верхоланцев та В. І. Петренко. Їх слово — про нашу молоддь, про те, як вона вшановує героїв війни, як вчиться в них мужності.

Зі святом кіровоградців вітали перший заступник Голови Ради Міністрів Башкирської АРСР Г. Р. Шафиков, представники військових частин, які визволяли нашу область від німецько-фашистських загарбників. Учасники урочистого за-

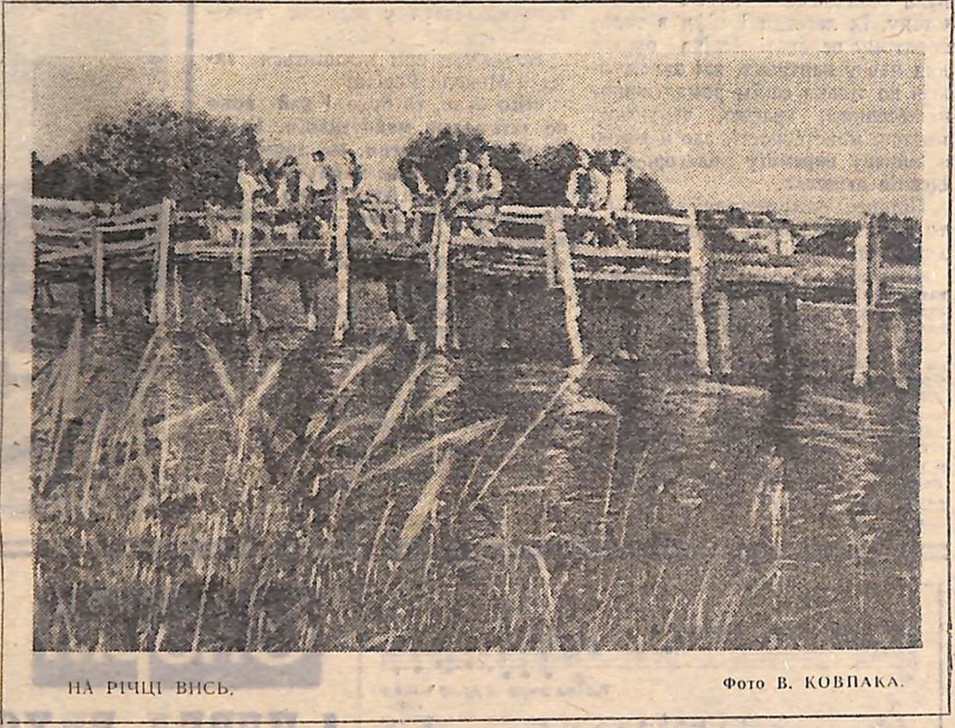
сідання з великим піднесенням прийняли вітальні листи на адресу Центрального Комітету КПРС, Президії Верховної Ради СРСР, Ради Міністрів СРСР, Центрального Комітету Компартії України, Президії Верховної Ради УРСР, Ради Міністрів УРСР.

10 ЖОВТНЯ на підприємствах, в навчальних закладах міста тривали зустрічі з делегаціями, які прибули до нас на свято. Увечері в кінотеатрі «Комсомолец» відбувся перегляд нового документального фільму, присвяченого 30-річчю визволення Радянської України від німецько-фашистських загарбників.

А вчора вулицями міста пройшли представники

трудових колективів обласного центру, студенти, школярі. Вони несли квіти до пам'ятників В. І. Леніну, С. М. Кірову, до могил загиблих воїнів, до обелісків. На фортечних валах було дано старт операції «Пам'яті батьків ідків». Тут відбулася міська комсомольська лінійка.

Сьогодні в Кіровограді об 11-й годині почнеться марш воїнів-ветеранів, колишніх партизанів і підпільників, воїнів місцевого гарнізону і трудящих міста. На стадіоні спортивного клубу «Зірка» відбудеться мітинг вшанування ветеранів Великої Вітчизняної війни, замайорять прапори театралізованого військово-спортивного свята.

НА РІЧЦІ ВІСЬ.

Фото В. КОВПАКА.

ДУМКИ, ВІДГУКИ, РЕЦЕНЗІЇ.

В НОВІЙ збірці Володимира Базилевського «Пора перельоту» є такі поетичні рядки: *Красне літо в зеніті. Безсонні. Спортивні. Так спитково на світі Непгамонній душі. Вісне небо безжуряє. Нишкунуть врута в темлі. Я себе позертаю Лицем до землі.*

Далі поет малює чарівні картини святкового світу праці і радості, де «свічада криниці під авербовим крилом», де налізаються золотаві пшениці, — саїту, де «красна доля жива». Не ради красивої пози, не ради красною слівця поет каже: «Я себе повертаю лицем до землі».

В новій збірці кілька тематичних розгалужень: автор оспівує романтику соціалістичної революції, героїку Великої Вітчизняної війни, звияжні будні сьогодення, оте «красне літо в зеніті», де «красна доля жива». Всі три тематичні руна щільно сплетені між собою, одне з другим з'єднані, наснажені одними високими почуттями синівської любові до Вітчизни, до народу. Поет пильно вдивляється в життя, вловлює його виразні нюанси, знаходить деталі, що переплавлені жаром душі, стають художнім тлом поезії, дають цілісну картину, образ. Є в збірці вірш «Ветерани».

Здається нам — вони як всі достоту: *Идуть на роботу, вквалізяться в завком. Сімєйні обмірковують турботи. З апоськами стоять за молоком. — такий буденний портрет цих звичайних людей. Побутові деталі ще більше відтілюють цю звичайність. Вони — люди скромні і нешквалі,*

як це і годиться справжнім берням. Вони не біють себе кулакми в груди і не кричать на всіх перехрестях: «Ось ми!». Тільки ковтоють валідол, ціпочками відинаютьсь, ідуци цєквалпим кровом десь обіч тротуарів гомінних», розня й несудги гнуть Т...

Ми вже вжилися в цю картину, повірили в простоту і буденність людей, яких хоче

войовував «красну долю», тим, хто відстоював її своїми грудьми в жорстоких поєдинках з ворогами, і біль за ними, хто поліг у цих поєдинках, світла пам'ять про них, і тверда віра в майбутнє, в безсмертя нашої загальної справи. «Списки полеглих — минулого грізні

«Пора перельоту». В літературних колах її вже оцінено досить високо. Пора перельоту — це пора зверхень, самовіддичі, горіння на тому ділі, яке належить здійснити в житті, на віку, невідступність ні перед якими перешкодами. Поема звучить, як монолог-сповідь

воля». «Дерева, як ідоля», — таких свіжих знахідок в новій збірці чинає.

Дуже радує розмаїття ритмів, чітка і вивірена музичальність строф. Хотілося б навести один дуже яскравий приклад із «Ритмів моря».

А море било, море било, І непалило й любило, Хвиля кавалерію котило, Протестування і струмило, І думало, і шось просило, Переночивши, знов крушило, Кришило скелі і стосило У берет біло, біло, біло...

Проте, доводиться і зауважити авторові, що деінде в його віршах є рядки невизначні, позбавлені художньої новизни, тільки й того, що заримовані, як, наприклад:

Идуть металурги горло. Відшпні — передові. Побили старі рекорди, А загра поб'ють чині.

Та те треба застерегти: не піддаватися оманливому звучанню слова. От поет уподобав слово «крівця», і ажив його кілька раз, навіть там, де воно нам здається, своєю зменшеною формою не зовсім підходить: «Чорну цю землю рясно кривця окропила». Та і взагалі повторювати одне слово кілька раз — явний недогляд. Це не придає загалом соковитий мови нових барв.

Нам зрозумілі високі поетові пристрасті. Життя надихає його на активний творчий порив, і в цьому пориві він знаходить свої гєми, своє слово. Кредо його чітке.

Не шкодує життя в ім'я добра. Гартуй себе для чесної роботи.

Чесна робота поета — служіння народові. Олександр МОТОРНИЙ, член Спілки письменників України.

ЛИЦЕМ ДО ЗЕМЛІ

оспівати автор. Та не поспішаймо з висновками, ми знаємо, які це люди.

...стримано і строго, В костюмах празничкових як одні, Вони стрічають свято Перемоги У славіній день народних іменин. Поголені, урочисто-шасливі. При всіх своїх медалях-орденах, Осаяні, як соняхи по змові, Ідуть вони — і молодіє шлях. Під мабном стягів, знесувантши рани, Тамуючи гучне серцебиття, Карбують крок на плаші ветерана, Білоголові лицарі життя.

Цей вірш, безперечно, належить до кращих поетових набутків, він написаний просто, дохідливо, несе багато щирих почуттів і емоцій.

Також піднесено написані «Смолоскипи» — про комуністів двадцятих років, «Братська могила», «У музеї партизанської слави в Яремчі», «Джаліль», «Балада», «Старі більшовики» та ін. Ці вірші сповнені бойового громадянського пафосу, в них багато тепла і вдячності тим, хто за-

уроки!» — афористично підкреслює автор.

Героїчне минуле надихає радянських людей на звияжну працю, на трудові подвиги. І мовби продовжуючи пошуки доблесті і буденному трудовому житті, поет веде читача на будопп, на завод, в робітничий гуртожиток, і скрізь знаходить вагомні деталі для створення образу нашого завзятого, неспокійного сучасника-творця. Ось характерне місце із вірша про робітничий гуртожиток.

Вертали від будов наозмлено, Картоплю смажили на всіх І сперечалися над гоміками Новітніх віршів не своїх.

Дуже тонко підмічено те головне, що пригаманне нашій робітничій молоді, її «перші сонячні лозії, і простота, і чистота», і нестримне прагнення у широкій світ, де завжди в острів не відкритий ще — його б належало відкрити».

«Жата дороги — жага пізнання», — каже поет, і цю могутню жагу оспівує в багатьох віршах — «Учитель» (в образі його так почіно відбачається постаць незабутнього Василя Олександровича Сухомлинського до його унів), «Молодіжка» («він — дригнет цибітних краєв»), «А молодість — завжди жива» та інших.

Чільне місце в новій збірці В. Базилевського займає поема

перед тими, хто загинув у боротьбі за Радянську владу, і як клятва молодих поколінь довести справу до кінця, достойно продовжити справу батьків:

Гуде епоха жилами доріг, Випробуючи крили для польоту На мужність у ровесників мотх.

Для нас «Пора перельоту» дуже цікава тим, що в образах поєми пізнаємо художньо осмислене гєтубічне минуле рідного краю, його людей. Нам здається, що автор зумів показати типові риси, неповторних їх характерів, відтворити дух епохи, тривогу, любов, якій так і не вдалося розцїстити: «І хижий вигук. І в упор — сплине...». Герой гине. Але:

...недалєко у заростях густого куща У вірші піднімаються дєлєки. За ними гнів юність поємиша.

Це — юність твоя, молодий сучаснику, юність тих, хто йде і йде далі, несе смолоскипи з вогнем майбутнього.

Хочеться сказати, що В. Базилевський, як поет, дуже чулливий до природи, сміло бере її барви і звуки у своїх віршах, живе радощами і болем героїв. Дуже соковиті в нього метафори, порівняння «Світ на колєсах!», «Нєрєстєнг-лєго сонці сонях оспівує на граци цїг...», «Печатими копєт увєрили

* «Пора перельоту» (виздавництва «Радянський письменник», Київ, 1974 р.)

Люди
— події часу

ОПТИМІЗМ
ВЕЛИКОГО
ГУМАНІСТА

МИНУЛО 100 РОКІВ З ДНЯ
НАРОДЖЕННЯ ВИДАТНОГО
РОСІЙСЬКОГО ЖИВОПИСЦЯ
М. К. ПЕРІХА (1874—1947 рр.)

Кажуть, геній народжується один раз за сто літ. Не знаємо, коли народиться людина і художник, подібний Миколі Періху, але час виправдує твердження сучасників цього неповторного митця про велич його постаті у світовому мистецтві.

Періх, прожив порівняно тривале за роками і багатюще творчим покликом і зверненнями творчим життя. Художник, дослідник, вчений, мандрівник і в усьому — великий гуманіст, Періх залишив великий доробок, що став цінним вкладом в скарбницю російського і світового мистецтва. Далеке минуле славянської Русі і народів Сходу, їх легенди і міфи в талановитому переказі Періха оживили для нас у картинах, які захоплюють не тільки своїм романтичним віднесенням, красою, чаруючою владою майстерності, але й вірою в кінцеву перемогу благородних ідеалів людства.

Підкреслимо останні слова, бо то є суть творчості великого художника.

Невтомний дослідник, Періх проживав у більшості країн Заходу і Сходу. Рідна Росія — сорок два роки, сімнадцять років — Індія, два — Фінляндія, три — Америка, два — Китай, п'ять — Тибет, один — Монголія, один — Франція, один — Англія, по шість — Швеція, Швеція, Бразилія, Італія, Німеччина, Єгипет, Японія, на Цейлоні, Яві, Філіппінах та в інших країнах.

Красу і подвиг він шукав у всьому і в різних кутках землі. Краса і подвиг — і вчир, і так, що є рушійною силою духу людського.

«Ви визначаєте моє мистецтво»

ДЖ. ПЕРУ І М. К. ПЕРІХ.

як героїчний реалізм. Мені радіє таке визначення. Подвиг, героїзм завжди були зовучими. Людство шукає подвигу, боротьби, страждає... Серце хоче пісні про прекрасне. Серце творить в труді, в шуканні вищої якості», — говорив Періх. І природно, що саме Періх напередодні другої світової війни став ініціатором заклику до урядів усіх держав світу укласти пакт про охорону історичних пам'яток, який знайшов гарячий відгук у великих гуманістів землі.

Назавжди нам залишиться запис Миколи Періха:

«Що було, то було, і хай воно не затьмарює майбутнього. Ганьба бути песимістом. Не дарма ми мріяли про краще майбутнє. Покличемо його всією міццю духу. Відчуємо, що воно — прекрасне майбутнє — можливе. Можливе в непереможній реальності, в стремлінні до високої якості повсякденної праці, до радісної творчості і добротворчості. І не мала сила людини, прикладена до загального блага, до загального поступу. Кожне сходження кличе вперед, вперед, вперед!».

Молодий читачу, заглянь в бібліотеку, прочитай про Періха, торкнись душою до його творчої сили, сили духу і оптимізму.

„КОСМОНАВТ
ВОЛОДИМИР КОМАРОВ“

Десять років тому, 12 вересня 1964 року, на орбіту супутника Землі вперше у світі було виведено тримісний пілотований космічний корабель «Восход» з екіпажем у складі: В. М. Комарова, К. П. Феоктистова, Б. Б. Єгорова.

Десять років тому світ дізнався про Володимир Комарова.

Рано пішов з життя космонавт...

Та він живе у серці матері-Вітчизни. Він живе в серці кожного з нас.

В 1967 році із стапелів Балтійського заводу в Ленінграді зійшло науково-дослідне судно Академії наук СРСР «Космонавт Володимир Комаров». Воно

призначене для забезпечення польотів космічних кораблів. Велетенські білі шари на палубі — захисні системи параболічних антен від негоди і штормів абсолютної прозорі для радіохвиль. Антена всередині шара, що міститься на носі корабля, досліджує верхні шари атмосфери і приймає сигнали з космічного корабля. Антена всередині кормового шара служить для передавання на борт космічного корабля і зондування верхніх шарів атмосфери. Передбачені стабілізуючі пристрої. Є антени для радіо-телеграфних переговорів з космонавтами, для переговорів з Землею, вимірів па-

раметрів та інших цілей. Екіпаж корабля складається з 115 чоловік, а експедиції — з 125.

Судно вже забезпечувало польоти «Союза-4», «Союза-5», «Союза-6», «Союза-8», «Союза-9» та інших космічних кораблів.

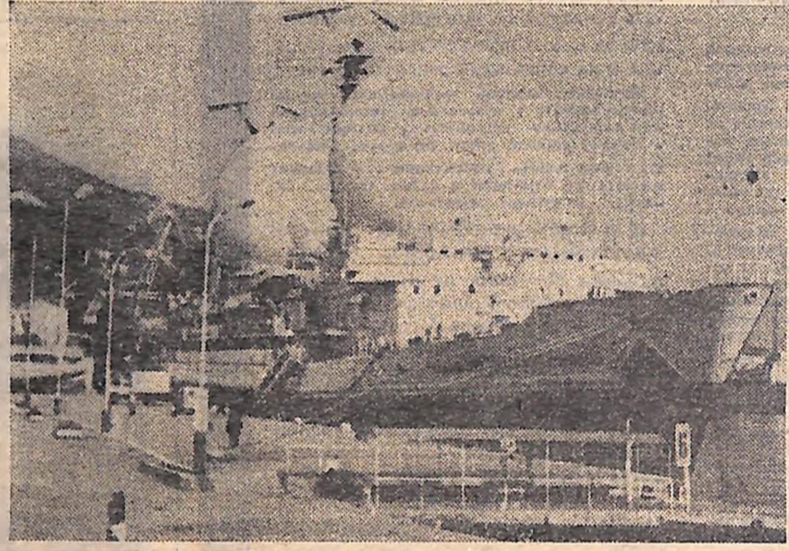
У серпні 1967 року друзі і соратники Володимира Комарова — космонавти зустріли свого космічного брата в образі науково-дослідного судна. Вони подарували команді фотографію нового корабля з написом: «Екіпажу корабля «Володимир Комаров» з побажанням успіхів у плаванні, міцного здоров'я і великого щастя в житті. 19.08.67 р.».

НА ФОТО: НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ СУДНО АКАДЕМІЇ НАУК СРСР «КОСМОНАВТ ВОЛОДИМИР КОМАРОВ» В ЯЛТИНСЬКОМУ ПОРТУ.

М. ПОЖНОВ.

Фото автора.

м. Кіровоград.

МЕЛЕКРАД

ПОНЕДІЛОК

ПЕРША ПРОГРАМА. 10.25 — Кольорове телебачення. Літературне читання. Ю. Тиньков «Кюхля». (М). 17.00 — «Мамині школярі». (М). 17.30 — «Товариство». (М). 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.10 — «Людина і закон». (Кіровоград). 18.40 — «Зустріч із північними Карельськими АРСР». (М). 19.25 — Кольорове телебачення. Телевізійний багатосерійний художній фільм «Сім'я Тібо». 1 серія. (Франція). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — «Сторінки творчості поета Олексія Суркова». (М). 22.20 — Кольорове телебачення: «Спортивний щоденник». (М). 22.30 — Перший СРСР з шахів. (М). 22.45 — Новини. (М). ДРУГА ПРОГРАМА. 17.05 — Наша адреса. (К). 17.10 — «Подвиг залізничників». (Дніпропетровськ). 17.40 — Кольорове телебачення. Для школярів. «Сонячне коло». (К). 18.00 — До 30-річчя визволення Радянської України від фашистських загарбників. «Командантський час». Вистава. (Харків). В перерві — програма «Вісті». (К). 20.45 — «На добраніч, діти!». (К). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — Кінополюс «Визволення». Фільм 1-й. «Вогняна дуга». (К). 23.00 — Вечірні новини.

ВІСІРОК

ПЕРША ПРОГРАМА. 9.05 — Кольорове телебачення. Ранкова гімнастика. (М). 9.20 — Новини. (М). 9.30 — Кольорове телебачення. Програма мультфільмів. (М). 10.00 — Кольорове телебачення. «Сім'я Тібо». Телевізійний багатосерійний художній фільм. 1 серія. 10.45 — За накресленнями ХХІV з'їзду КПРС. Наш огляд. «Резерв — на службу виробництву». (Дніпропетровськ). 17.15 — Документальний фільм «Справжній людина». (К). 17.30 — Для дітей. Мультфільми. (К). 18.00 — Новини. (М). 18.15 — Кольорове телебачення. «Загадки і відгадки». (М). 18.30 — «Людина і закон». Передача перша. (М). 19.00 — Школи Гіталова». (Кіровоград). 19.30 — Кольорове телебачення. Телевізійний багатосерійний художній фільм «Сім'я Тібо». 2 серія. (Франція). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — Кольорове телебачення. Чемпіонат СРСР з хокею: «Спартак» — «Хімік». (Воскресенський). 3-й період. (М). 22.20 — Кольорове телебачення. Концерт класичної музики. (Ленінград). 22.45 — Новини. (М). ДРУГА ПРОГРАМА. 11.00 — Новини. (К). 11.15 — Концерт камерної музики. (К). 11.35 — «Шкільний екран». Українська література для учнів 10 класу. (К). 12.15 — Документальний фільм «Крилаті переможці». (К). 13.05 — Кольорове телебачення. Естрадині концерт. (К). 15.35 — Кольорове телебачення. «Природа і людина». (М). 16.05 — Концерт колективу художньої самодіяльності НДР і СРСР. (М). 16.35 — М. А. Шолохов. «Донські оповідання». (М). 17.35 — Кольорове телебачення. «Щасливе сонце над нами». (М). 18.00 — Телефільм «Морська пілата». (К). 18.30 — Для дітей. «Моя заїка дружиб». Концерт. (К). 19.00 — Програма «Вісті». (К). 19.30 — «Сатиричний об'єкт». (К). 19.50 — «Вітчизно моя неозора». (К). 20.50 — «На добраніч, діти!». (К). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — Кінополюс «Визволення». Фільм 2-й. «Прорив». (К). 22.55 — Вечірні новини. (К).

Кішка — друг людини?

Жителька канадського міста Ванкувера Тереза Беріо відповіла на це питання не без підста. Якось Тереза ледве не вчаділа, але її прятували кошеня Бебі. З тих пір минуло 16 років. В квартирі Терези поселилася її кішка. І от днями прийшла її черга відзначитися. Коли вночі, з чоловіком Терези трапився серцевий приступ, кішка скокнула до неї на ліжко, почала гомілосно лаячати, дрипатися, або розбулити господарку. Завдяки цьому вдалося своєчасно викликати «Швидку до пологів».

Зараз Ораль Беріо вилікувала Тереза змушена розривати тиск між чоловіком і відділю по творчості з того часу як господар потрапив до лікарні, засмучена кішка відмовляється їсти і пити.

А. ПАЛЛАДІН, в. власкор АПН.

Музична партитура з нотами та текстом пісні «Хліборобська».

ХЛІБОРОБСЬКА

Слова Г. Шевченка. Музика О. Кондратенка.

Коли з країв далеких журавлі
Через моря повернуться в Росію,
Ми припадемо до рідної землі,
Щі добром і радістю заснем.
Приспів: Сється, родиться золота пшениця,
Врожайється, колоситься жито і пшениця,
Колосом пагоном добірного зерна,
Нехай шумить колосина сторона.

Спорт

ПЕРЕД ВИХОДОМ
НА РИНГ...

ТРЕНЕР ДІЛИТЬСЯ ДУМКАМИ

ПІДБИВАЮЧИ підсумки виступів боксерів області за останні два роки, варто відзначити, що в нас значно поліпшилась навчально-тренувальна робота, підвищилась майстерність у цьому виді спорту. Під час фінальних поєдинків VI спартакіади УРСР з боксу, які тривали в селі в Дніпропетровську, ми розраховуємо потрапити в десятку країн. Надія — на майстра спорту СРСР Михайла Литвинова.

Його конкуренти — майстер міжнародного класу в Харьова Олег Ліфанов, дворазовий чемпіон республіки Віктор Мойсєєнко з Донецька, призер молодіжної першості СРСР Олександр Бутенко, Мойсєєнку Литвинов програв у ринговому бою, а в Бутенка з мінімальною перевагою виграв. Таким чином, визнаючи місце Литвинова, варто передбачити, до двох боксерів зустрінуться. Можливо, в тому ж півфіналі або жереб зведе їх в першому ж крузі. Але тоді тому, хто програє бій, не доведеться «вдовольнитися» навіть 18 заліковим місцем.

А ось у дворазового чемпіона України серед молодих боксерів Володимира Марьова ще

ФУТБОЛ

„ДИНАМО“ — „ЗІРКА“ — 2:2

Не дуже стійке турнірне становище в кіровоградській «Зірці», яка знаходиться зараз на вісімнадцятому місці. На 36-й ігровий день вона у Хмельницькому зустрілася з місцевими динамівцями. В першому колі матч між цими командами закінчився перемогою «Зірки» — 2:0. Гра розпочалася атаками гостей. На 12-й хвилині їх нападничий Віктор Стеценко примушує динамівців починати гру з центра поля. Результат 1:0 на користь «Зірки» не змінився до кінця першого тайму. На початку другої половини помилка захисника кіровоградців Валерія Прутуліна дозволяє господарям поля зрівняти рахунок — 1:1. Згодом хмельничани збивають другий гол. Наприкінці поєдинку кіровоградець Олександр Іщенко робить рівновагу — 2:2.

досвідченіший суперник — минулорічний чемпіон Європи, бронзовий призер 1-го чемпіонату світу, заслужений майстер спорту Анатолій Клімаков з міста Жданова.

При щасливому жеребкуванні ми сподіваємося на хороше місце майстра спорту Анатолія Савчука, хоч на минулому чемпіонаті республіки він несподівано програв кандидату в майстри спорту Олександрову Іванову з Донецька, який потім став володарем кубка під час фіналу першості країни.

В добрій формі наші вихованці: переможць двох всесоюзних турнірів Геннадій Пахомов і призер центральної ради ДСТ «Авангард» Микола Курєньов. Залікові очки також спроможний принести команди майстер спорту Анатолій Панасенко, не підлягає сумніву і репутація молодого легковаговіка Анатолія Лебедєва. Під час літнього тренуру в Жданові він був на п'єдесталі шани, перемішив чемпіона ВЦРПС Анатолія Гриньку і титулованого майстра міжнародного класу Анатолія Шкітєнка (Львів). Претендуватимуть також на залікові місця, ми так вважаємо, Сергій Медведєв, Володимир Григоренко, Олександр Пейсахович, Олександр Гризоголазов.

Але прогнози є прогнозами... Визначати наперед шанси боксерів важко, бо ніші у боксі, як ніколи, змінюються лідери. Критерієм оцінки будуть виступи наших спортсменів під час всесоюзних турнірів. А поки що слід посилено готуватись до кожного з них. Щоправда, боксери чекають від ДСТ належної допомоги. Поки що жоден із заходів, які було накреслено для підготовки команди до VI спартакіади УРСР, не виконуються.

А. МИХЄВ,
старший тренер збірної команди області з боксу.

Наша адреса і телефони

316050. ГСП, Кіровоград-50, вул. Луначарського, 36. Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-45-35, відділу пропаганди, відділу листів і масової роботи — 2-45-36, відділу військово-патріотичного виховання та спорту — 2-46-87.

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.

«МОЛОДОЙ КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова обласного управління у справах видавництва, поліграфії і книжкової торгівлі, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

ПОГОДА
Вдень 12 жовтня на території області і міста Кіровограда передбачається мінлива хмарність, без опадів. Вітер змінливий, нап'язка 4-7 метрів на секунду. Температура повітря по області 14-19, по місту 16-18 градусів.